

РЕШЕНИЕ

№ 26977

гр. София, 03.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 24 състав, в публично заседание на 20.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Анастасия Хитова

при участието на секретаря Анжела Савова, като разгледа дело номер **4055** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ вр. чл. 76а, ал. 4 от Закона за здравното осигуряване /ЗЗО/.

Производството е образувано по жалба на „А. С. К. Университетска многопрофилна болница за активно лечение /УМБАЛ/“ ЕООД, срещу Писмена покана за възстановяване на суми № РД-25ПП-22-91/18.03.2026 г., издадена от директора на Столична здравноосигурителна каса /СЗОК/. С жалбата се излагат доводи за незаконосъобразност на оспорената заповед като издадена в нарушение на административно-производствените правила и материалния закон. Претендира се нейната отмяна и присъждане на съдебно-деловодни разноски.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от юрисконсулт Р., която поддържа жалбата по изложените в нея съображения. Претендира разноски съгласно представен списък по чл. 78 от Гражданскопроцесуалния кодекс /ГПК/ вр. чл. 144 от АПК.

Ответникът – директорът на СЗОК, в съпроводителното писмо по изпращане на адм. преписка не изразява становище по жалбата.

В съдебно заседание ответникът се представлява от юрисконсулт Ш., който моли съда да отхвърли жалбата като неоснователна и недоказана. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София град, след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

От административната преписка се установява, че между Национална здравноосигурителна каса и „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ“ ЕООД е сключен Договор № 22-4841/23.10.2023 г. за

оказване на болнична помощ по клинични пътеки /КП/ и извършване на амбулаторни процедури с НЗОК и извършване на клинични процедури с НЗОК /л.117-151/. Сред посочените КП е и КП № 120.1, касаеща лечение на полиорганна недостатъчност, развила се след сърдечна операция – за възраст над 18 години.

Със Заповед № РД-25-22-18/07.01.2026 г., издадена от директора на СЗОК на основание чл. 72, ал. 2 и ал. 5 от ЗЗО вр. чл. 11, ал. 1 от Инструкция № РД-16-46/03.07.2023 г. за условията и реда за осъществяване на контрол по чл. 72, ал. 2, 3, 4, 5, 6 и 8 от ЗЗО вр. глава двадесета и глава двадесет и първа вр. § 9 от ПЗР от НРД на МД за 2023 г. – 2025 г., е наредено да се извърши проверка от 07.01.2026 г. до 16.01.2026 г. включително на „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ“ ЕООД. Със заповедта е определен срок на извършване на проверката, вид на проверка – тематична, извънпланова; с определени конкретни задачи от т. 1 до т. 8. Определени са поименно и длъжностните лица, които да извършат проверката. Заповедта е връчена на представител на болничното заведение на 08.01.2026 г. /л.36-37/.

За резултатите от проверката са съставени Протокол от извършена проверка № РД 25-22-18-1/16.01.2026 г., Протокол за неоснователно получени суми № РД-25-22-18-2/16.01.2026 г. и Протокол за изменение и допълнение на протокол за неоснователно получени суми № РД-25-22-18-3/02.02.2026 г., връчени лично на представител на болничното заведение на 19.01.2026 г. и 04.02.2026 г. /л.71-83, л.84-86, л.87-88/. Съгласно отразеното в тях в лечебното заведение по т. 6 от заповед № РД-25-22-18/07.01.2026 г. за отхвърлени случаи на основание чл. 368а, ал. 19 от НРД за МД 2023-2025 г. е установено нарушение относно ИЗ 8080/2025 г. на ЗОЛ К. А. С., хоспитализиран на 28.05.2025 г. и дехоспитализиран на 17.07.2025 г. по КП 120.1. Констатирано е, че в случая стойността на клиничната пътека и стойността на медицинското изделие е заплатена, но ИЗ попада в хипотезата на чл. 368а, ал. 19 от НРД за МД 2023-2025 г.

В изпълнение за заповедта за възлагане на проверката е изготвена Докладна записка с вх. № 21-03-22-186/16.02.2026 г. до директора на СЗОК с отразяване на извършеното и установеното в хода на проверката /л.63-69/.

Срещу констатациите в протоколите от страна на жалбоподателя е подадено възражение срещу Протокол за неоснователно получени суми № РД-25-22-18-2/16.01.2026 г. /л.89-94/.

Издадена е Писмена покана за възстановяване на суми, получени без правно основание с изх. № РД-25ПП-22-91/18.03.2026 г. на Директор на СЗОК за възстановяване на общата сума в размер на 10 933.46 евро на основание чл. 76а, ал. 1 от ЗЗО вр. чл. 450, ал. 7 от НРД за МД 2023 – 2025 г.

С поканата направените от лечебното заведение възражения срещу изготвените СЗОК не са обсъдени, описани са други такива с различен входящ номер от поставения на подадените от болничното заведение възражения, респективно са цитирани номера на протоколи с друга дата. Върху депозираните от болничното заведение възражения на л.89 е видна поставена резолюция „за изпълнение, съгласно предложението“ с дата 30.01.2026 г. Поканата е връчена на лечебното заведение по електронен път на 24.03.2026 г., за което е представена обратна разписка /л.60-62/.

При така установената фактическа обстановка и доказателства, съдът достигна до следните правни изводи:

Жалбата срещу Писмена покана за възстановяване на суми, получени без правно основание с изх. № РД-25ПП-22-91/18.03.2026 г. на Директор на СЗОК е процесуално допустима, същата е депозирана чрез административния орган до съда в преклузивния срок по чл. 76а, ал. 4 ЗЗО, от надлежна страна, имаща правен интерес от оспорването, срещу индивидуален административен акт, който подлежи на съдебен контрол относно неговата законосъобразност.

Разгледана по същество, жалбата е основателна:

Оспореният акт е издаден от компетентен орган - Директор на СЗОК в съответствие с нормата

на чл. 76а, ал. 3 от ЗЗО. Поканата е издадена в предвидената от закона форма, съгласно чл. 59 от АПК, като съдържа необходимите, посочени в ал. 2, реквизити, посочени са фактическите и правните основания за издаването ѝ, както и съдържа разпоредителна част, с която се определят задълженията за адресата и, начин и срок на изпълнението им.

Относно спазване на определена процедура, визирана в ЗЗО, следва да се има предвид, че хипотезата на чл. 76а от ЗЗО предвижда, че когато изпълнителят на медицинска и/или дентална помощ е получил суми без правно основание, които не са свързани с извършване на нарушение по този закон или на НРД и това е установено при проверката на контролните органи по чл. 72 ал. 2, изпълнителят е длъжен да възстанови сумите. От друга страна хипотезата на чл. 76б от ЗЗО е разширена спрямо хипотезата на чл. 76а от ЗЗО, но следва да се посочи, че и двете съществуват като възможности за органа за издаване на административен акт. Когато органът се е отказал да издаде заповед за налагане на санкции, или няма такава възможност, с оглед настъпили правопреустановяващи факти, или пък е счетено, че е налице маловажен случай или давност, което е и по-благоприятен вариант за нарушителя, но не се отказал да издаде заповед за възстановяване на сумите, няма пречка да предпочете да издаде писмена покана на основание чл. 76а от ЗЗО, без да изпълнява производството по чл. 76б от ЗЗО. Следва да се има предвид, че няма законово задължение в ЗЗО, когато при проверката е констатирано нарушение на ЗЗО и/или НРД, органът да изпълни задължително процедура по чл. 76б от ЗЗО, още повече, че липсва забрана да се възползва от основанието по чл. 76а от ЗЗО. Независимо от тези възможности на органа, то същият следва във всеки акт ясно и категорично да посочи към коя от двете хипотези се насочва, тоест по кой от двата законово предвидени пътя ще осъществи отговорността на изпълнителя за посочените и констатирани при проверката нередности.

В процесния случай директорът на СЗОК е издал писмена покана по чл. 76а, ал. 3 от ЗЗО, мотивирана със съставените преди това Протокол № РД-25-22-18-1/16.01.2026 г., Протокол за неоснователно получени суми № РД-25-22-18-2/16.01.2026 г. и Протокол за изменение на протокол за неоснователно получени суми № РД-25-22-18-3/02.02.2026 г. Следователно релевираните в жалбата възражения, че административният орган е следвало да приложи задължително процедурата по чл. 76б от ЗЗО са неоснователни.

Независимо от горепосоченото, при издаване на оспорения административен акт са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила – отменителни основания по чл. 146, т. 2 и т. 3 от АПК.

Следва да се отбележи, че в производството по чл. 76а от ЗЗО липсват законови изисквания за произнасяне по реда на чл. 75 и чл. 76 от ЗЗО от арбитражна комисия. Нормата на чл. 75 от ЗЗО предвижда отнасяне на спора пред арбитражна комисия, когато е подадено възражение, но тази процедура е приложима само при констатирано нарушение – аргумент чл. 74, ал. 3 от ЗЗО. В нормата на чл. 76а, ал. 2 от ЗЗО е регламентирано контролните органи по чл. 72, ал. 2 от ЗЗО да съставят протокол за неоснователно получени суми. Лицето, обект на проверката, разполага с право да депозира възражение пред управителя на НЗОК, респективно пред директора на съответната РЗОК в 7-дневен срок от връчване на протокола. След изтичане на този срок, управителят на НЗОК, респективно директорът на РЗОК издава писмена покана за възстановяване на сумите, получени без правно основание, която се връчва на изпълнителя на медицинска/дентална помощ /в този смисъл Решение № 12288/02.12.2025 г., постановено по административно дело № 3609/2025 г. по описа на ВАС; Решение № 612/21.01.2026 г., постановено по административно дело № 5858/2025 г. по описа на ВАС; Решение № 3986/08.04.2026 г., постановено по административно дело № 10105/2025 г. по описа на ВАС/.

Независимо от горепосоченото, при издаване на оспорения административен акт е допуснато

съществено нарушение на административнопроизводствените правила – отменително основание по чл. 146, т. 3 от АПК.

В съответствие чл. 76а, ал. 2 от ЗЗО са съставени протокол за извършена проверка, протокол за неоснователно получени суми като на лицето - обект на проверката, както и протокол за изменение на протокол за неоснователно получени суми, с предоставена на лечебното заведение възможност да представи писмено възражение пред директора на СЗОК в 7-дневен срок от връчването на протоколите. Такива са депозиранни, но не са обсъдени от административния орган в издадената от него покана. Видно от съдържанието на оспорения административен акт, в него са цитирани номера на протоколи от друга дата, различна от датите на издаване на протоколите за процесния случай. Нещо повече по делото се установява, че първоначално изпратените в срок чрез лицензирана куриерска фирма „С.“ не са приети от СЗОК, същите впоследствие са депозиранни отново от болничното заведение на място в СЗОК, за което е поставен и входящ номер с дата 30.01.2026 г. /л.89-94/. Независимо от това, те не са обсъдени от издателя на оспорения административен акт, единствено е поставена резолюция „за изпълнение“ /л.89-94/. По този начин е извършено нарушение на чл. 35 от АПК вр. чл. 76а, ал. 2 от ЗЗО и не са изяснени релевантните за случая факти и обстоятелства, и по-конкретно неспазване на законовото изискване за обсъждане на обясненията и възраженията на заинтересованото лице. Липсата на обсъждане на възражението и доказателствата към него, преценката им в съвкупност с останалите доказателства е довела до липса на обсъждане на въпросите относно елементите на фактическия състав на приложената в конкретния случай правна норма, включително и меродавния отчетен период и законосъобразността на въведения в НРД за МД 2023-2025 г. лимит за период 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г.

По отношение на приложението на материалния закон настоящият съдебен състав намира следното:

Разпоредбата на чл. 368а, ал. 19 от НРД за МД 2023-2025 г. определя, че НЗОК заплаща на лечебното заведение, изпълнител на болнична медицинска помощ, за КП № 120.1 и № 120.2, съгласно ДЛА за не повече от 5 %, съответно 2.5 % от броя на случаите по КП № 116, 117, 118, 119, 121 и 122. Ал. 1 на същата тази норма, определя, че НЗОК и БЛС договарят за периода 01.01-31.12.2024 г. закупуването на следните обеми за дейности по КП, посочени по приложение № 9 от Наредба № 9 от 2019 г., по цени както следва: за КП № 120.1: „Лечение на полиорганна недостатъчност, развила се след сърдечна операция“, обем /брой/ 274 и цена 19 440.00 лв. или 9 939.51 евро /за период 01.03.2024 г.-31.12.2024 г./.

Съгласно Приложение № 9 от Наредба № 9 от 2019 г., КП № 120 „Лечение на полиорганна недостатъчност, развила се след сърдечна операция“ в обхвата си включва диагностични, лечебни и рехабилитационни дейности и услуги, предоставяни на задължително здравноосигурени лица със заболявания, наложили сърдечна операция, усложнена с полиорганна недостатъчност, както и дейности и услуги по т. 1.1 от обхвата на медицинската специалност „Кардиохирургия“.

Установява се, че ИЗ № 8080/2025 г. на ЗОЛ К. А. С. е отхвърлено за изплащане от НЗОК/СЗОК с посочена причина – „назначен имплант № 13 или № 14 – необходимо разрешение от НС на НЗОК, надвишаване на 5 % от броя на случаите по КП № 116, 117,118,119,121 и 122 /общо са 82 бр. по КП № 116-122 и трябва да се платят по КП № 120.1 – 4 бр., това ИЗ е пето на брой за месеца/“ /л.95/. В справката като основание за отказ е посочено – „чл. 368а, ал. 19 от НРД за МД 2023-2025 г.“ Пациентът по ИЗ № 8080/2025 г. бил в тежко състояние, че е претърпял тежка сърдечна операция – имплантация на TAVI протеза Evolut Pro + 34 mm, респективно, че КП № 120.1 е изпълнена в пълен обем. Не е спорно, че ЗОЛ К. А. С. е хоспитализиран на 28.05.2025 г. и е починал на 17.07.2025 г. /л.38-46, л.47-51/.

Съдът намира, че материалният закон е приложен неправилно поради липсата на обстойно и пълно изясняване на фактите и обстоятелствата по случая и липса на мотиви. Съгласно установената задължителна съдебна практика, която е неизменна /ТР № 16/1975 г. на ОСГК на ВС/, мотивите на административния акт могат да се съдържат и в други документи, издадени в хода на производството. Мотиви каква е конкретната причина, водеща до приложението на чл. 368а, ал. 19 от НРД липсват във всички придружаващи поканата документи, бланкетното посочване на нормата, респективно позоваването на отхвърляне на искането на лечебното заведение за заплащане по процесното ИЗ по КП № 120.1, не дават яснота и категоричност дали в случая правилно административният орган е установил превишение над допустимите 5 % и как. Детайлна цифрова и словесна обосновка липсват във всички документи, изготвени в хода на административното производство. Описаното в протоколите, докладната-записка е оскъдно, неподкрепено с категорични и безспорни доказателства, въз основа на които да се приеме, че преценката на административния орган е правилна и законосъобразна. Не става ясно дали искането по КП № 120.1 по ИЗ № 8080/2025 г. е отхвърлено, защото е назначен имплант без надлежно разрешение на НС на НЗОК, респективно дали сумата за този имплант е причината за надвишаване на допустимите съгласно цитираната норма от НРД „до 5 %“ /л.95,л.160,л.87-88/. От друга страна в справката за отхвърляне е посочено, че това е пето ИЗ за месеца по КП № 120.1, като трябва да се платят само четири броя /л.95/. Тук възниква въпросът колко е допустимият брой ИЗ по КП № 120.1, и дали и как от страна на лечебното заведение е надвишен този брой, за какъв период, включително какъв е лимитът на заплащане на въпросната клинична пътека. В представената в хода на съдебното производство справка на л.160 пък е посочено само: „назначен имплант № 13 или № 14 – необходимо разрешение от НС на НЗОК, надвишаване на 5 % от броя на случаите по КП № 116, 117,118,119,121 и 122“. В протокола за изменение и допълнение на протокол за неоснователно получени сума № РД-25-22-18-3/02.02.2026 г. е едва за първи път посочено, че в хода на хоспитализацията на ЗОЛ К. А. С. е вложено МИ с код по НЗОК С14140020000019 на стойност 17 895.21 евро, заплатена от НЗОК на „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ“ ЕООД, извън цената на клиничната пътека. И въпреки това не става ясно по коя клинична пътека, как и на какво основание е заплатена сумата в размер на 17 895.21 евро, това ли е причината за надвишаване на допустимите 5 % по КП № 120.1 и извън цената на коя клинична пътека попада въобще. Налице е пълна неяснота относно начина, по който е формирана сумата за възстановяване, предмет на оспорената писмена покана. Не става ясно получено ли е разрешение от НС за НЗОК за сумата по влагане на МИ с код по НЗОК С14140020000019, предвид посоченото в справката за отхвърляне на л.90 и л.160 и протокола за изменение на протокола за неоснователно получени суми.

От събраните с административната преписка доказателства, включително и от представените в хода на съдебното производство такива, не може да се направи безспорен и категоричен извод за това дали действително лечебното заведение е получило процесната сума без правно основание, за да бъде приложена нормата на чл. 450 от НРД за МД 2023-2025 г. вр. чл. 76а от ЗЗО, и попада ли в хипотезата на чл. 368а, ал. 19 от НРД за МД 2023-2025 г.

Следва да се има предвид, че нормата на чл. 368а, ал. 19 от НРД за МД 2023-2025 г. е относима за периода 01.01.2024 г. – 31.12.2024 г. Видно от представената медицинска документация е, че сърдечната операция, респективно лечението на полиорганната недостатъчност, развила се след нея на ЗОЛ К. А. С. е в периода 28.05.2025 г. – 17.07.2025 г. През този период приложима е била разпоредбата на чл. 369б, ал. 19 от НРД за МД 2023-2025 г. /§ 41 от Договор № РД-НС-01-2-3/22.05.2025

г. за изменение и допълнение на НРД за МД 2023-2025 г., в сила от 01.01.2025 г., с изключение на ал. 39/.

Съгласно ал. 1 на чл. 368б, НЗОК и БЛС договорят за периода 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г. закупуването на следните обеми за дейностите по КП, посочени по приложение № 9 към чл. 1 от Наредба № 9 от 2019 г., по цени, както следва: за КП 120.1 - Лечение на полиорганна недостатъчност, развила се след сърдечна операция, обем/брой: 318 и цена - 21 384.00 лв. В нормата на чл. 368а, ал. 1 от НРД за МД 2023-2025 г. е определено, че за периода от 01.01.2024 г. до 29.02.2024 г. за КП 120.1 е определен обем/брой 224 и цена 19 440.00 лв., а за периода от 01.03.2024 г. до 31.12.2024 г. обем/брой 274 и цена 21 384.00 лв. Административният орган е приложил норма, относима към друг, минал период, съответно с договорен различен обем/брой случаи по КП № 120.1, макар и с еднаква цена/стойност. Следователно е приложена неотносима към случая правна норма, което води до незаконосъобразност на издадения административен акт. Допуснатите нарушения на административнопроизводствените правила са довели до неправилното приложение на материалния закон поради неизясняване на съществени факти и обстоятелства по случая. При така установеното жалбата следва да бъде уважена, а оспорената писмена покана да се отмени като незаконосъобразна.

По разноските в производството:

Изходът на спора определя като основателна заявената от жалбоподателя претенция за заплащане на разноски по делото. От негова страна се претендират съдебно-деловодни разноски в размер на 25.56 евро за заплатена държавна такса. Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл.2 АПК, Административен съд София град, 24 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Писмена покана за възстановяване на суми № РД-25ПП-22-91/18.03.2026 г., издадена от директора на Столична здравноосигурителна каса.

ОСЪЖДА Столична здравноосигурителна каса да заплати „Аджибадем Сити Клиник Университетска многопрофилна болница за активно лечение“ ЕООД съдебно-деловодни разноски в общ размер на 25.56 евро.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховен административен съд на Република Б..

РЕШЕНИЕТО да бъде съобщено на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл. 138, ал. 3 във връзка с чл. 137 от АПК.

СЪДИЯ:

